T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/10/2026 17:07
Sayı: E-120.07.03-1971871

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23696872
Konu : Soru Önergeleri (7/37575 ve 7/43706)

7/37575 GK 66
7/43706 GK 152

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 19.12.2025 tarihli ve 1761103 sayılı yazınız.
b) 05.05.2026 tarihli ve 1849186 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Van Milletvekili Sayın Gülderen VARLİ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/37575 ve 7/43706 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:
1 - 7/37575 Cevap Metni (4 Sayfa)
2 - 7/43706 Cevap Metni (8 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 738A611C-8A6D-42E3-81B2-A9848A961439 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr
Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Van Milletvekili Sayın **Gülderen VARLİ**'ye Ait **7/43706** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Kadına ve çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla "şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi" çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı, çok yönlü ve bütüncül biçimde devam etmektedir.

2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesi ve Türk Ceza Kanunu'nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilmiştir.

2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin iradenin en üst düzeyde ortaya konduğunun göstergelerinden biri olarak mevzuatta yerini almıştır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup 2026-2030 dönemini kapsayan V. Ulusal Eylem Planı, 25 Kasım 2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 2025/19 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir. V. Ulusal Eylem Planı, önceki planlardan yapısal olarak farklılaşan Eksen Yapısı ile politika alanları, mücadelenin omurgasını oluşturan 5 Dikey Eksen ve bu eksenleri kesen 5 Yatay Eksen üzerine inşa edilmiştir. Böylelikle kadına yönelik şiddetin çok boyutlu doğası etkileşimli ve kesişimsel bir anlayışla ele alınmıştır.

IV. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanması amacıyla İl Eylem Planları (2021-2025) yürürlüğe konmuştur. V. Ulusal Eylem Planı'nın yürürlüğe girmesinin ardından 81 Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları (2026-2030) Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri koordinesinde hazırlanarak yürürlüğe konmuştur.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmaları hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu bu alandaki mevcut uygulamaların değerlendirilmesi, sorunların tespiti, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik kurumlar arası iş birliği ve eş güdümün artırılması görevlerini yürütmektedir. Kurul bugüne kadar 18 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyse ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları ile il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esası ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 88 ŞÖNİM hizmet vermektedir.

Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde

hizmetlerini sürdürmekte olup Bakanlığımıza bağlı 112 olmak üzere ülke genelinde toplam 151 konukevi bulunmaktadır.

Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla 452 Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuş olup ŞÖNİM ile koordinasyon içerisinde hizmet sunmaktadır.

Şiddete maruz kalınması, şiddete maruz kalma riski söz konusu olması veya şiddete tanık olunması durumlarında ise ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı, ALO 112 Acil Çağrı Merkezi ve KADES Uygulaması üzerinden acil yardım hizmeti alınabilmektedir. ALO 183 Hattı'nda görevlendirilen Kürtçe, Arapça ve işaret dili bilen personel vasıtasıyla vatandaşlarımızdan gelen çağrılar cevaplandırılmaktadır. Akut ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı'nda şiddet ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca çevrimiçi mesajlaşma (Whatsapp ve BİP) platformları üzerinden de hizmet sunulmaktadır. Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu Türk vatandaşlarının da KADES uygulamasını etkin kullanabilmesi, uygulamaya erişimin kolaylaştırılması ve uygulamanın ulaşılabilir olması amacıyla uygulamanın ara yüzleri Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce, Rusça, Kürtçe, Almanca, Özbekçe, Kırgızca ve İspanyolca dillerine de çevrilmiştir. ŞÖNİM kuruluşlarından hizmet alan yabancı uyruklu kişilere ve farklı bir dilde hizmet alma ihtiyacı duyan vatandaşlarımıza tercümanlar aracılığıyla etkin hizmet sunumu gerçekleştirilmektedir.

6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması yürütülmektedir. 2015 yılında pilot olarak başlatılan uygulama 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.

Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan veri entegrasyon çalışmaları ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemine düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri devam etmektedir. Bu kapsamda "Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024" ve "Kadın Konukevleri Hizmetlerinde İhtisaslaşmış Bir Yaklaşım: Güçlenme ve Etkin Destekle Verimli Entegrasyon (GÜVEN) Projesi" başlıklı projeler devam etmektedir. Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024" projesi kapsamında yürütülen saha araştırması tamamlanmış olup araştırma kapsamında elde edilen temel veriler 7 Ekim 2025 tarihinde TÜİK internet sitesinde haber bülteni olarak yayımlanmıştır. Proje kapsamında "Veri Portalı/Ambarı" ve "Şiddet Mağdurlarına Yönelik Psikososyal Destek Modeli" hedef çıktılarına ilişkin süreçler devam etmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık oluşturulması ve bilinçlendirmenin sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. 2007 yılından itibaren başlatılan eğitim-seminer faaliyetleri ile bugüne kadar yaklaşık 8,2 milyon kişiye ulaşılmıştır.

Ayrıca kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünü kullanarak toplumsal farkındalığı geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların en önemli çıktılarından biri olarak RTÜK ile iş birliğinde "Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler" rehberi yayımlanmıştır.

Öte yandan Bakanlığımız tarafından çocukların her türlü şiddet, ihmal, istismar ve zararlı risklerden korunması; haklarının, güvenliklerinin ve esenliklerinin güvence altına alınması amacıyla koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir. Şiddetle mücadeleye yönelik çalışmalarımızın önemli bir bölümünü eğitici, rehberlik edici ve farkındalık artırıcı faaliyetler oluşturmaktadır. Bu çalışmalar; çocukları, ebeveynleri, çocuklarla çalışan profesyonelleri, çocuklarla temas halinde bulunan tüm yetişkinleri ve toplumun genelini kapsayacak şekilde planlanmakta ve uygulanmaktadır.

"2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nda yer alan "Çocuk Dostu Adalet Stratejik Amacı" ve "Aileye ve Çocuğa Yönelik Koruma ve Destek Hizmetleri Stratejik Amacı" altında yer verilen alt faaliyetlerle ile çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunmasına yönelik çalışmalar koordine edilmektedir. Eylem planında yer verilen faaliyetler kurumlar arası iş birliği ile yürütülmektedir.

Bakanlığımızca çocukların ihmal ve istismardan korunmasına yönelik hizmetler; Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, İkincil Örselenmeyi Önlemeye Yönelik Hizmetler ile Müdahale ve Rehabilitasyon Hizmetlerini kapsamaktadır. Bu kapsamda koruyucu ve önleyici hizmetler kapsamında yapılan çalışmalar;

- Bakanlığımızca her ilde *Çocuklar Güvende Ekipleri* oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetlerini yürütmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır.
- Ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak amacıyla *"Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi"* uygulamaya konmuştur. Proje kapsamında SED Hizmetinden yararlanan çocuklar için akademik, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenmektedir.
- Bakanlığımızca *"Çocukların Dijital Risklerden Korunmasında Ebeveyn Rehberi", "Siber Suçlar ve Siber Zorbalıklardan Korunma Rehberi"* hazırlanmış ve Bakanlığımız internet sitesinde yayınlanmıştır.
- Çocukların dijital ortamlar üzerinden karşılaşabilecekleri risklerin tespit edilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde "Sosyal Medya Çalışma Grubu" oluşturulmuştur. Sosyal Medya Çalışma Grubu; çocukların gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecek ve çocukların ihmal, istismara maruz kalabileceği internet ortamında yer alan içeriklere paydaş kurumlar olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile iş birliği içerisinde müdahale etmektedir. Çalışma grubu, aynı zamanda sorunun yaşandığı ildeki İl Müdürlükleri ile irtibat kurarak mağdur çocuklara ve ailelerine sosyal ve psikolojik destek verilmesini de sağlamaktadır.

- Çocukları, ebeveynleri, çocuk alanında ya da çocuklarla çalışanları ve toplumu bilgilendirmek, bahsi geçen gruplarla iletişim kurulmasını ve farkındalık kazanımını sağlamak amacıyla *Çocuk İçin Dost Uygulamalar (DUY)* isimli bir internet sitesi oluşturulmuştur. DUY internet sitesi ile çocukların sağlıklı gelişimlerini destekleyici içerikler üretilip paylaşılması sağlanmakta; yazılı, görsel, işitsel ve dijital yayınlarda yer alan ve çocuklar açısından zararlı olabilecek içeriklerin Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan platformlara *(duy.aile.gov.tr'ye ve 0530 918 11 17 numaralı ihbar hattına WhatsApp ve Bip üzerinden yapılacak ihbarlar)* bildirilmesi, uzmanlarca incelenmesi ve bahse konu uygunsuz içeriklere ilişkin gerekli çalışmanın yapılabilmesi amaçlanmaktadır.
- 11. ve 12. Kalkınma Planı ile 2022, 2023, 2024, 2025 ve 2026 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer alan *"Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir."* tedbiri doğrultusunda Bakanlığımız tarafından 0-18 yaş aralığındaki çocukların ihmal, istismar ve şiddetten korunması, iyilik hallerinin arttırılması, sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla "Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı" hazırlanmaktadır. Eğitim programının ilk aşaması olarak 0-6 yaş aralığındaki çocukların ebeveyn/bakım verenlerine yönelik modüller tamamlanmıştır. Program; *"İhmal ve İstismarın Önlenmesi-Ebeveyn İçin Temel Bilgiler", "Ebeveynlik", "Gelişim", "Duyarlı Bakım", "Pozitif Disiplin", "Günlük Rutinler", Dijital Ebeveynlik", "Etkileşimli Rutinler: Oyun Oynama ve Kitap Okuma"* başlıklı modüllerden oluşmaktadır. Programın 7-18 yaş grubu çocuklara ve ebeveynlerine yönelik modüllerinin geliştirilmesine ilişkin çalışmalar devam etmekte olup ilgili modüllerde ihmal ve istismarın önlenmesi, bağımlılık ve önlenmesi, akran zorbalığı, iletişim vb. konular da programa dahil edilecektir.
- 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında her ilde Vali başkanlığında Çocuk Koruma İl Koordinasyonları periyodik olarak toplanarak çocukları bekleyen riskler ve bu risklerin önlenmesine ilişkin tedbirler konusunda çalışmalar yürütmektedir.
- Çocukların dijital dünyada güvenli şekilde var olabilmelerini desteklemek amacıyla hazırlanan *"Çocuklar Güvende"* internet sitesi erişime açılmıştır. İnternet sitesinde; dijital ebeveynlik, ekran süresi yönetimi, teknoloji bağımlılığı, çevrim içi oyun ve sosyal medya riskleri, çocukların dijital ortamlarda karşılaşabilecekleri şiddet, zorbalık ve istismar biçimleri ile bunlara karşı alınabilecek önlemlere ilişkin kapsamlı bilgilendirici içerikler yer almaktadır. Ayrıca akran zorbalığına yönelik farkındalık videoları, çocuklar ve ebeveynler için rehberler, eğitim materyalleri, sık sorulan sorular bölümü ve güvenilir kurumlara yönlendiren bağlantılar da site içerisinde sunulmaktadır. Bunun yanı sıra *"Çocuklar Güvende"* mobil uygulaması aracılığıyla çocuklar ve ebeveynler dijital ortamlarda karşılaştıkları riskleri hızlı ve güvenli şekilde bildirebilmekte; bilgilendirici içeriklere ve destek mekanizmalarına kolaylıkla erişebilmektedir. Uygulamada yer alan *"Yardım İste"* bölümü aracılığıyla ihmal, istismar, şiddet, akran zorbalığı ve acil risk durumlarına ilişkin bildirimler iletilebilmekte; iletilen başvurular ilgili birimlerce ivedilikle değerlendirilerek gerekli inceleme süreçleri başlatılmaktadır.

- Çocukların dijital ortamlarda maruz kalabilecekleri ihmal, istismar, zorbalık, zararlı içerik ve diğer dijital risklerle mücadelede kurumlar arası iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla *"Çocukların Dijital Dünyada Güçlendirilmesi Eylem Planı (2026-2030)"* hazırlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı himayesinde ve Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülecek olan Eylem Planı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve sosyal ağ sağlayıcılarla iş birliği içerisinde çocukların dijital dünyada güvenli, bilinçli ve üretken bireyler olarak desteklenmesi hedeflenmektedir.

Bununla birlikte 10 Ekim 2026 tarihli ve 33396 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Ağ Sağlayıcı Tarafından Çocuklara Özgü Ayrıştırılmış Hizmet Sunulmasına ve Yaş Doğrulamaya İlişkin Yönetmelik, çocukların sosyal medya kullanımına dair yeni kurallar getirmiştir. 18 yaşına kadar çocukları sosyal medya ortamından korumak ve fiziksel, zihinsel, gelişimsel, psikolojik, sosyal, duygusal gelişimlerini koruyacak bir yapı oluşturmak amacıyla çıkarılan bu düzenleme ile; 15 yaş altındaki çocuklara sosyal ağ hizmeti sunulması yasaklanmış, yaş sınırına ilişkin e-Devlet üzerinden doğrulama zorunluluğu getirilmiştir. 15 yaş üstü çocuklar için güvenlik ve ebeveyn kontrolü araçları tanımlanmış, profilleme ve kişiselleştirilmiş ticari reklam uygulamaları kaldırılmış, mesajlaşma ve canlı yayınlara ilişkin kısıtlamalar getirilmiştir.

Öte yandan aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalar bütüncül ve koruyucu önleyici bir anlayışla devam etmektedir. 2025 yılı "Aile Yılı" olarak ilan edilmiş olup yıl boyunca ailenin korunması ve güçlendirilmesine yönelik ekonomik fayda sağlayacak, farkındalığı artıracak ve ailelerin sosyo-kültürel gelişimine katkı sağlayacak 19 bini aşkın faaliyet düzenlenmiştir. Aile Yılı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarla yılın, yalnızca tematik bir yıl olmanın ötesine geçerek aile bilincini toplumun her kesiminde pekiştiren, aile değerlerini gündelik yaşama taşıyan ve aile olmanın kıymetini her platformda görünür kılan güçlü bir toplumsal harekete dönüşmesi sağlanmıştır. Aileye dair yürütülen bu kapsayıcı yaklaşım, kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplumun iş birliğiyle bütüncül bir yapıya kavuşturularak; toplumun temel taşı olan ailenin güçlenmesine kalıcı katkılar sunmuştur. Aile Yılında ivme kazanan çalışmaların uzun vadeli ve bütüncül bir politika çerçevesinde yürütülmesi amacıyla 2026/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 2026-2035 dönemi "Aile ve Nüfus 10 Yılı" ilan edilmiştir.

Ailenin karşı karşıya kaldığı risklerin azaltılması, ülkemizin sosyal kalkınmasının desteklenmesi, aktif ve dinamik nüfus yapısının korunması, aile ve evlilik kurumunun güçlendirilmesi ve bu sayede sosyal refahın artırılması amacıyla 15 Mayıs 2024'te yayımlanan "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu ve 2024/6 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)" ilan edilmiş olup anılan eylem planı, küresel riskler ve demografi, refah, sosyal politika ve hizmet, dijitalleşme ve çevre olmak üzere beş temel amaç çerçevesinde yapılandırılmıştır.

Bakanlığımız hizmetlerinin tek çatı altında sunulduğu sosyal hizmet merkezleri (SHM), 2013 yılından bu yana ailelere ve fertlere yönelik koruyucu, önleyici, destekleyici, iyileştirici sosyal hizmet çalışmalarını ilgili paydaşlarla iş birliği halinde sunmaya devam etmektedir. SHM'ler aracılığıyla çocuk, genç, kadın, erkek, engelli ve yaşlı fertler, gaziler, şehit yakınları ve ailelerine yönelik danışmanlık, rehberlik, psikososyal destek, sosyal inceleme, hane ziyareti ve yönlendirme hizmetleri sunulmakta, vatandaşlarımızın durumlarına uygun sosyal hizmet müdahalesi ve takibi gerçekleştirilmektedir. Şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalar

kapsamında kadın, çocuk, yaşlı, engelli bireyler ile ailelere yönelik risk altındaki bireylerin erken tespiti amacıyla saha çalışmaları gerçekleştirilmekte; aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve şiddetin önlenmesine yönelik bilinçlendirme faaliyetleri yapılmaktadır.

Aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve aile bireylerinin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmetleri yürütülmektedir.

Aile yılında aileler için dijital bir rehber olma özelliği taşıyan *"İlk Öğretmenim Ailem Mobil Uygulaması"* hayata geçirilmiştir. Bu uygulama ile anne babaların olumlu tutum ve becerilere sahip olmalarını desteklemek, sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı sağlamak, anne babaların çocuklarının sağlıklı gelişimlerindeki rolünü güçlendirmek amaçlanmaktadır. Ayrıca, uygulama kapsamında vatandaşlarımızdan iletilen sorular uzmanlarımız tarafından cevaplanmaktadır. Uygulama marketlerden ücretsiz olarak indirilebilmektedir.

Ailelerin ve bireylerin huzur ve mutluluğunu tehdit eden kötü alışkanlık ve bağımlılık sorunlarının engellenmesine ve çözümüne ilişkin çalışmalar da gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda bağımlılık probleminin önüne geçmek amacıyla Sosyal Uyum Süreci Danışmanlığı ile 18 yaş üzeri bireylere ve ailelerine sosyal uyum süreçlerinde tedaviye yönlendirme, tedavi sonrası sosyal uyum, hayata katılım, meslek edinme, iş bulma, arkadaşları ve ailesiyle olan ilişkilerini geliştirme, topluma yeniden uyum süreçlerini düzenleme yoluyla destek olunmaktadır. Bununla birlikte, Türkiye Bağımlılıkla Mücadele eğitimleri ile bireylerin ve dolayısıyla ailelerin bağımlılık riskinden korunmasına yönelik alkol, madde, tütün, kumar ve teknoloji bağımlılığı ile mücadele alanlarında farkındalığın artırılması amaçlanmaktadır.

Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programları, özellikle ailelerin ihtiyaçlarını gözetecek şekilde uygulanmakta olup, kadınların yoksulluktan daha fazla etkilendiği ve yoksulluk riski ile daha fazla karşılaştığı gerçeğinden hareketle düzenli yardım programlarından %61'i kadınlara verilmektedir. Söz konusu yardım programlarında ödemelerin kadınlara yapılması öncelenmektedir.

Ayrıca proje desteklerimiz arasında yer alan Aile Destek Merkezi (ADEM) ve Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Projeleri ile aile müessesini güçlendirmek, milli ve manevi değerleri korumak, kadınların yeteneklerini ortaya çıkararak gelir elde edici faaliyetler yürütebilmelerini sağlamak, toplumu ve aile yapısını tehdit eden madde bağımlılığı, kumar, şiddet ve istismar gibi zararlı alışkanlık ve davranışlardan aile bireylerini ve yapısını korumak için mesleki ve kişisel gelişim kursları, seminerler ve eğitim programları düzenlenmektedir.

Merkezlerde düzenlenen kurslara ve faaliyetlere katılanların aile hayatlarının olumsuz etkilenmemesi adına çocuk bakım ve çocuk oyun odaları açılması zorunlu hale getirilmiştir.

Açılan oyun odalarında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından görevlendirilen uzmanlar eşliğinde çeşitli etkinlikler yapılmakta, böylece çocukların güvenle bulunacağı bir ortam sağlanarak ebeveynlerinin merkezlerde düzenlenen eğitimlere katılımları desteklenmekte, bu kapsamda çocuklarının da gelişimlerine katkı sağlanmaktadır.

Öte yandan ADEM ve SODAM'larda kurulan Aile İletişim Atölyelerinde; aile içi iletişimin güçlendirilmesine yönelik eğitim, seminer, atölye, açık alan ve salon etkinlikleri ile yarışmalar gibi çeşitli faaliyetler yürütülmektedir. Böylece sosyal aktiviteler ile ailelerimizin bir araya gelerek nitelikli vakit geçirmeleri sağlanmaktadır. Böylelikle kadınların ekonomik ve sosyal statülerinin güçlenmesi ile toplumsal hayata katılımlarının artması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan Ülkemizin engellilik alanındaki temel bakış açısı; engelli bireylerin herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmaksızın toplumsal hayata diğer bireylerle eşit ve bağımsız bir şekilde katılımlarının sağlanmasıdır.

Ülkemizin engellilik politikasının uluslararası dayanağını Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS) oluştururken; Anayasa ve engellilik alanında çerçeve kanun niteliğinde olan ve 2005 yılında yayımlanan 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ise ulusal dayanağını oluşturmaktadır. Engelli bireylerin tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını teşvik ve temin etmek ve insanlık onurlarına saygıyı güçlendirmek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından 2006 yılında kabul edilen EHİS; ülkemiz tarafından 2009 yılında, Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol ise 2015 yılında onaylanmıştır.

Ülkemizin engellilik alanındaki yasal, kurumsal ve uygulamaya yönelik yapılması gerekenler için bir yol haritası niteliğinde olan 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi; 3 Aralık 2021 Dünya Engelliler Günü'nde ilan edilmiştir. Engelsiz Vizyon Belgesi'nde 8 başlık altında, 31 hedef ve 107 eylem alanı belirlenmiştir. Vizyon Belgesi; diğerlerinin yanı sıra engelli bireylerin sömürü, şiddet ve istismardan korunmalarına yönelik tedbirlerin alınmasını ve desteklerin sunulmasını da hedeflemektedir.

Engelsiz Vizyon Belgesi ile belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik olarak 2023-2025 yılları arasında yürütülecek faaliyetlerin oluşturulması amacıyla hazırlanan 31 hedefe yönelik 107 eylem alanı kapsamında 316 faaliyet bulunan ilk Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (EHUEP) ise 2 Aralık 2022 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmış olup tüm taraflarca uygulanmasına ilişkin 2023/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 03.02.2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak hayata geçirilmiştir.

Ulusal Eylem Planı'nın "Hakların Korunması ve Adalet" politika alanı altında yer alan; *"Engelli bireylerin sömürü, şiddet, işkence, aşağılayıcı muamele ve ceza gibi insan onur ve haysiyetini zedeleyici muamelelerden korunması"* hedefine yönelik belirlenen eylem alanları kapsamında, ilgili kurum ve kuruluşların sorumluluğunda faaliyetler belirlenmiştir.

Öte yandan Bakanlığımızca engelli bireylere yönelik kötü muamele ve şiddetin önlenmesi ile hak temelli yaklaşımın kamu kurumlarında yaygınlaştırılması amacıyla farkındalık ve eğitim faaliyetleri yürütülmektedir. Bu çerçevede; son yıllarda İletişim Başkanlığı, Devlet Malzeme Ofisi, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) gibi çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının personeline yönelik; engelli hakları, engelli bireylerle iletişim, makul düzenleme ve kötü muameleyle mücadele konularında eğitimler gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan yaşlılık alanında bir yol haritası niteliğinde olan Yaşlanma Vizyon Belgesi ile birlikte belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik olarak yürütülecek 183 faaliyeti içeren ilk Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı 29 Nisan 2023 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır.

2019 yılının *"Yaşlılar Yılı"* olarak ilan edilmesi üzerine I. Yaşlılık Şûrası 2019 yılında gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz, 2025 yılı verilerine göre %11.1' bulan 65 yaş ve üzeri (yaşlı) nüfus oranı ile uluslararası sınıflamalara göre *"Çok Yaşlı Toplum"* sınıfına dâhil olmuştur.

Ülkemizde yaşlanma olgusunun çok boyutlu sosyal politikalarla ele alınma ihtiyacı doğrultusunda yaşlılarımızın güncel durumu ve yaşlılık alanındaki politikaların "2026-2035 Aile ve Nüfus 10 Yılı" kapsamında ele alınarak daha bütüncül yeni politikalar çerçevesinde hizmetlerin geliştirilmesi amacıyla II. Yaşlılık Şurası 21-22 Nisan 2025 tarihlerinde yapılmıştır.

Bakanlığımıza bağlı kuruluşlar ilgili mevzuat doğrultusunda Bakanlığımız Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca genel denetime tabi tutulmaktadır. Bununla birlikte İl Müdürlüklerimiz ve Valilik Makamı tarafından da denetlenmektedir. Kuruluşların sundukları hizmetlerin aksayıp aksamadığının tespitine yönelik kısa süreli ve habersiz olarak özel denetimler de yapılabilmektedir.

Öte yandan Bakanlığımız uzman ekipleri tarafından saha izleme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında tüm hizmet birimleri ile kuruluşlarımız yerinde rehberlik ve izleme amaçlı olarak ziyaret edilmektedir.

Ayrıca İç Denetim Birimi Başkanlığınca kurum bakımı hizmetlerine ilişkin konular da denetime konu olmaktadır. Bununla birlikte Meclis Komisyonlarının denetimleri, KDK ve TİHEK Denetimleri, Uluslararası Kuruluşların Proje Denetimleri diğer denetim usulleri arasında sayılabilmektedir.

Diğer taraftan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasına istinaden Bakanlığımız kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik şiddet ve cinsel istismar dosyalarında açılmış davalara katılmakta olup adli süreçlere ilişkin yargılama aşamaları sonuna kadar titizlikle takip edilmektedir.

Türkiye'de yasal olarak suç sayılan fiiller ve diğer adli vakalara ilişkin idari kayıt verisi, soruşturma ve kovuşturma evresinde görev ve sorumluluğu bulunan yetkili merciler tarafından toplanmaktadır. Bu doğrultuda bahse konu bilgilerin ilgili Bakanlıklardan temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.